

Et in Bologna ego

La scurtă vreme după premiera cu **Hamlet** de William Shakespeare în regia lui Tompa Gábor, Naționalul craiovean pleca în turneu la Bologna cu **Phaedra**, după Euripide și Seneca, în regia lui Silviu Purcărete și scenografia Ștefaniei Cenean, de departe spectacolul românesc cu cea mai îndelungată și prodigioasă carieră internațională, apropiindu-se acum de suta de reprezentații în străinătate. Căci, tot în acest an, **Phaedra** urmează să participe, în Coreea de Sud, la Festivalul Teatrului Naționaliilor și să se abată puțin și pe la Tokio, înainte de a porni din nou spre diferite capitale europene. Ceea ce pare – și este, într-adevăr! – uimitor, devine mai lesne de înțeles abia însoțind trupa într-unul dintre turneele ei internaționale. „Cota” lui Purcărete, în continuă creștere și din ce în ce mai bine consolidată în planetara lume teatrală a sfârșitului de secol XX, reprezintă o garanție pentru orice impresar (care nu-și poate permite să lucreze în pierdere!) și pentru orice director de teatru sau de festival teatral, interesat să ofere publicului montări reprezentative, prestigioase, în relevante imagini scenice, capabile a depăși barierele lingvistice.

Pe de altă parte, nici asiduitatea și neastâmpărul directorului Emil Boroghina nu înseamnă puțin lucru, în spatele fiecărei deplasări în străinătate existând un uriaș volum de muncă, nevăzută dar nu mai puțin importantă, **managerul** aruncându-și în joc toate argumentele și relațiile, care și ele trebuie cultivate și întreținute cu grijă, mai ales într-o lume ce nu duce lipsă de invidie profesională. În fine, sarcina cea mai grea revine trupei, care, chiar și în absența regizorului, trebuie să joace spectacolul așa cum l-a fixat el, fără să-și permită derogări de ritm, intensitate și tensiune dramatică, felul cum e primită fiecare reprezentație, atât de către public cât și de către critică, atârând greu în balanța ofertelor viitoare. Iar strădaniile trupei – mergând până la corecțiile pe care și le fac interpreții unii altora, fără ranchiună! – sunt și ele impresionante și explică durabilitatea acestui succes ce nu poate fi decât al

Cu privirea spre stele

Pe actor îl cunoști mai bine în turneu, în deplasări. Obligat să duci o viață comună și dincolo de scenă, partenerul de cameră îți devine confident: își dă drumul la băierile sufletului, destăinuindu-și micile și

marile bucurii și necazuri.

Așa l-am cunoscut mai bine pe Florin Vasiliu – într-un turneu pe litoral. Serile, după spectacol, în cameră, în fața unei sticle de Murfatlar (... „ăsta cu corăbioare pe etichetă să știi că e foarte bun”), mi-a povestit toată viața lui artistică, dându-mi și încuviințarea s-o aștern pe hârtie.

Într-o perioadă de mare strălucire a casei lui Alecsandri, debutează la Iași, în 1939, în opereta „Vagabonzii” de Ziehrer. Nu l-aș fi crezut, dacă nu mi-ar fi arătat o fotografie: tuns chilug, puștan semeț, între marii actori ieșeni Miluță Gheorghiu și Margareta Baciu.

În 1946 îl găsim în București, la teatrul de revistă „Atlantic”, ca apoi să treacă la teatrul de revistă „Tănase”. În raftul meu de amintiri păstrez momentul când l-am văzut pe Florin Vasiliu într-un rol de compoziție: un țăran moldovean bătrân, care se minuna că „arde lumânarea în beșică”.

Între 1946 și 1950 urmează cursurile Institutului de teatru, având, în cei patru ani de studiu, profesori străluciți, ca Ion Manolescu, Beate Fredanov, Sică Alexandrescu, Moni Gheleter.

Este repartizat la Teatrul Tineretului, a cărui sală se afla pe vremea aceea în localul Liceului „Sf. Sava”. Aici joacă, printre altele, în **Sânziana și Pepelea**, alături de Iancovescu și Dacian, în rolul lui Lăcustă Vodă, creația sa făcându-i pe spectatori să ceară bilete la piesa „Lăcustă Vodă”... Peste treizeci de roluri din prima mărime joacă pe scena Teatrului Tineretului (mutată ulterior în actuala sală a Teatrului de Comedie), demonstrând, pe lângă talent original, multă eleganță și farmec. Unele roluri sunt creații care-i aduc unanime elogii din partea cronicarilor sau autorilor; de pildă, interpretarea personajului Barabas, din piesa **Ultimul tren** de György Kovács, autorul textului (și interpret al aceluiași rol, la Târgu-Mureș) fiind plăcut surprins de câteva momente rezolvate excelent de interpretul bucureștean. Elogiul cel mai frumos i l-a adus însă decanul cronicarilor dramatici londonezi, Ossia Trilling, care avea să scrie: „Am văzut mai multe spectacole în Balcani, printre care și **Mult zgomot pentru nimic** de Shakespeare la București.

Același spectacol l-am văzut și la Londra, cu Sir John Gielgud în rolul lui Benedict, și la București, cu Florin Vasiliu. În timp ce Gielgud mergea mai mult pe latura serioasă a personajului, Florin Vasiliu a mers pe cea de comedie. După părerea mea, idealul ar fi o medie între cei doi”.

Ca actor, din 1960, al Teatrului de pe Sărindar, joacă mult: **David Copperfield**, **De Pretore Vincenzo**, **Tango, Scrisori de dragoste**, **Amor**, **Cum se jefuiește o bancă**. Surprinzătoarea creație din **Emigrantul din Brisbane** rămâne un model de migăloasă muncă asupra unui rol episodic. Îmi amintesc că apărea aici conducând o trăsură trasă de un cal adevărat. Era birjarul: neglijent îmbrăcat, dar purtând melon, puțin cabotin, dar și tragic. Cele câteva replici erau rostite în șoaptă, cu gesturi largi; insufla textului poezie. Un joc care îl va face pe un cronicar dramatic să observe că: „Aici Florin Vasiliu demonstrează arta de a face dintr-un rol episodic, un rol de neuitat și de a da expresie și convingere interioară monologului”.

Vrând parcă să păstreze parfumul modestiei, actorul se dedică rolurilor episodice, de compoziție. Detaliile semnificative în construirea personajelor, discreția pusă în dozarea efectelor – model de tehnică actoricească – sunt preluate de tinerii săi colegi, care, cu respect, îl numesc „dom’ profesor”.

Dar Florin Vasiliu a trecut din când în când și de partea cealaltă a rampei, devenind autor dramatic. În colaborare cu colegul său Vasile Nițulescu scrie piesa **Ultima generație**, inspirată din viața absolvenților de liceu ai anului 1944. Premiera are loc la Craiova și Amza Pellea, Ion Marinescu și Silvia Popovici, pe atunci tineri actori craioveni, dau strălucire piesei. A mai scris de asemenea **Casa din strada Coșbuc 10**, piesă ce s-a jucat la opt teatre din țară. În sfârșit, **Vrei să fii nevasta mea?**, o savuroasă comedie, este ultima sa creație literară, prezentată pe scene din București și din provincie.

Noaptea prinde cerul în năvoade. E târziu și pescărușii ne dau ultimul salut. Corăbiile de pe eticheta sticlei parcă au plecat și ele în larg. Florin se ridică emoționat și, prin fereastra larg deschisă, se uită melancolic spre stele.

– Ei, dragul meu, nu știi cine spunea că viața actorului sunt rolurile sale și că restul n-are importanță. Cred că avea dreptate!

CONSTANTIN DINESCU

Florin Vasiliu

portret